

Protokoll 9/96

Møte i Bedriftsdemokratinemnda 18. november 1996:

Tilstede: Sveinung Koslung
Ragnhild M. Hagen
Ingunn Olsen
Vidar Lindefjeld
Ivar A. Myhrvold
varamedlem Bård Tønder

Forfall: Gudmund Knudsen, Karin M. Bruzelius (varamedlem for Bruzelius, Henriette Munkeby, var ikke innkalt pga at varsel om forfall var sent mottatt)

Fra sekretariatet : Hanne Meldal

Møte varte fra kl 0900 til 1300.

Det ble fattet vedtak i følgende sak:
Sak 14/96 Svalbard Samfunnsdrift AS

1. Sak 14/96 Svalbard Samfunnsdrift AS

Nemnda viste til søknad av 15. mai 1996 fra et flertall av de ansatte i Svalbard Samfunnsdrift AS om at det etableres en felles representasjonsordning i Svalbard Samfunnsdrift AS' styre for de ansatte i Svalbard Samfunnsdrift AS og datterselskap av dette. Nemnda viste videre til selskapets uttalelse av 23. juli 1996 der selskapsledelsen går imot søknaden om å etablere en konsernordning.

I møte i Bedriftsdemokratinemndas arbeidsutvalg 10. september 1996 ble det vedtatt å behandle søknaden i samlet nemnd.

Representanter for selskapets ledelse og de ansatte var til stede i møtet. De fremkom med sine synspunkter og svarte på spørsmål fra nemndas medlemmer. Utkast til protokoll fra siste styremøte i Svalbard Samfunnsdrift AS ble fremlagt for nemnda.

Nemnda har ved avgjørelsen delt seg i et flertall og et mindretall.

Et flertall i nemnda (Koslung, Tønder, Lindefjeld og Myhrvold) viste til den spesielle situasjonen i denne saken, hvor morselskapet, Svalbard Samfunnsdrift AS, ikke driver tradisjonell forretningsvirksomhet, men treffer beslutninger og utfører forvaltningsmessige oppgaver som på mange måter tilsvarer dem en kommune utfører.

Flertallet bemerket innledningsvis at dersom et morselskap først og fremst skal koordinere eiergruppens interesser knyttet til selve eierskapet og treffe vedtak som tilligger eiersiden, f.eks beslutninger om aksjeutbytte, tilføring av aksjekapital o.l. er det neppe i overensstemmelse med bedriftsdemokratiets formål at det etableres representasjonsordninger for de ansatte i morselskapet. Dersom morselskapet skal fatte vedtak av vesentlig betydning for den løpende virksomhet i datterselskapene, er man imidlertid inne på områder det bedriftsdemokratiets formål tilsier at de ansatte bør være representert i konsernstyret.

Flertallet bemerket at datterselskapet Svalbard Service Senter AS ble utskilt med sikte på å unngå en sammenblanding av forvaltningsmessige oppgaver og regulær næringsdrift. Det er intensjonen at Svalbard Service Senter AS skal ha en selvstendig stilling i forhold til morselskapet, og at selskapet på sikt skal konkurrere med andre tjenesteleverandører om oppdrag for Svalbard Samfunnsdrift AS. Det forhold at Svalbard Service Senter AS i øyeblikket utfører en rekke tjenester for morselskapet på kontraktsbasis, er ikke vesensforskjellig fra de bindinger som ellers ofte forekommer mellom selvstendige selskaper på kontraktsmessig grunnlag, og dette kan etter flertallets vurdering ikke begrunne en representasjonsordning for konsernet. Etter det som er opplyst legger flertallet til grunn at Svalbard Service Senter AS i liten grad er underlagt morselskapets styring med hensyn til strategi, budsjett og løpende virksomhet.

Flertallet fant etter en samlet vurdering av de opplysninger som er framkommet om konsernets oppbygging og styringsstruktur, at det på nåværende tidspunkt ikke er grunnlag for å etablere en ordning med representasjon for de ansatte i datterselskapene i Svalbard Samfunnsdrift AS' styrende organer. Det forutsettes imidlertid at spørsmålet vurderes på nytt dersom de planer og forutsetninger som ligger til grunn for etableringen av Svalbard Service Senter AS endres vesentlig.

Et mindretall i nemnda (Hagen og Olsen)

Mindretallet fant ikke å kunne legge avgjørende vekt på at intensjonen med Svalbard Samfunnsdrift AS er ment å fremstå som en ren forvaltningsbedrift, da det rent faktisk ikke kan ses å være slik i dag. Det vises til at Svalbardrådet fortsatt trekker linjene for lokalpolitikken på Svalbard, mens Svalbard Samfunnsdrift AS utfører sine forretningsmessige og forvaltningsmessige oppgaver med utgangspunkt i denne politikken.

Etter mindretallets mening må valg av selskapsform som utgangspunkt binde selskapet. Det vises også til at det i aksjeloven ikke er etablert noen spesialkonstruksjoner for selskap som eies av staten, ut over § 18-3 til 18-5. Derfor vil de ansattes bedriftsdemokratiske rettigheter med representasjonsordninger, etter aksjeloven § 8-17, bestå fullt ut også i disse selskaper, med mindre særlige hensyn skulle gjøre seg gjeldende. Mindretallet viser i denne forbindelse til at retten til medbestemmelse i kraft av aksjeloven allerede ble etablert ved ansattrepresentasjon i styrene i Svalbard Samfunnsdrift

AS og Svalbard Service Senter AS, og argumentet med forvaltningsbedrift må derfor alt anses oppgitt.

Mindretallet mener det sentrale spørsmålet er om morselskapet utøver styring av datterselskapet Svalbard Service Senter AS på en slik måte at disse beføyelser får betydning for de ansatte i datterselskapet.

Det vises til at Svalbard Service Senter AS først ble skilt ut som eget datterselskap fra januar 1996. Mindretallet legger derfor liten vekt på at styret i Svalbard Samfunnsdrift AS hittil ikke har realitetsbehandlet saker som berører datterselskapet direkte. Mindretallet påpeker imidlertid at datterselskapets mulighet for oppdrag i praksis styres gjennom morselskapets disposisjoner. Svalbard Service Senter AS utfører en rekke oppdrag for morselskapet, og som på denne måte danner grunnlaget for datterselskapets eksistens. De faste oppdragene bærer også preg av å være styringsverktøy, da datterselskapet må innrette sin aktivitet og kompetanse til enhver tid både i forhold til mengden og arten av disse oppdragene. Videre vises det til at Svalbard Service Senter AS blir styrt av morselskapets disposisjoner i relasjon til driften av Energiverket og at vedtak om boligdekning for de ansatte i datterselskapet fattes av morselskapet, og inngår som et av flere vilkår i deres arbeidskontrakter. Endelig viser mindretallet til at konsernet er midt i en omorganiseringsprosess og at det derfor er usikkert hvordan selskapets struktur vil være etter omorganiseringen. Dette vil få direkte betydning for arbeidsstyrken i datterselskapet og bestyrker deres konkrete interesse for medbestemmelse på konsernnivå.

Endelig pekes på at den ansatterepresentanten som deltok i møtet, opplyste om at partene under de forberedende drøftinger var enige om at de ansatte skulle få representasjon på konsernnivå, jf resultatet av drøftingene, jf framdriftsgruppens rapport av 22.11.1995, særlig side 2 og side 3, punkt 3 i rapporten.

Nemndas mindretall går på denne bakgrunn inn for å innvilge en konsernordning for styret i Svalbard Samfunnsdrift AS i en prøveperiode på to år.

Nemnda fattet slikt vedtak:

" I medhold av aksjeloven §§ 8-17 og 8-18 jf. forskriften gitt ved kongelig resolusjon av 10. desember 1976 avslår Bedriftsdemokratinemnda søknaden om konsernordning for Svalbard Samfunnsdrift AS.

2. Neste møte

Neste møte i samlet nemnd er berammet til 12. desember 1996 kl 0900.